

VEU CATALANA

LLIBERTAT * JUSTICIA SOCIAL * FEDERACIO EUROPEA

Any IV

Mèxic, D. F., 15 d'Agost del 1961

Núm. 38

CATALUNYA, ESPANYA I LA MONARQUIA

LA monarquia no és una solució per als nostres problemes actuals. Perquè:

1. La monarquia va caure en 1931, quan ja no tenia suport suficient en el país. Els partits monàrquics ja havien perdut llur força i llur raó d'ésser abans del 1923, perquè ja no representaven les noves forces progressives que havien anat apareixent (Vegí's *Porque cayó Alfonso XIII*, del duc de Maure i Fernández Almagro). Molt menys les representen avui.

Per això Alfons XIIIè, mancat del suport del poble, va haver d'obrir, en 1923, el cicle dictatorial basat en el suport de l'Exèrcit, on encara ens trobem avui. Totes les forces que representa genuïnament la monarquia a Espanya —l'Església de Toledo, els generals, la noblesa terratinent, i, afegint-hi avui la nova plutocràcia— han portat Franco al poder i es troben hé amb els seus mètodes. Acostumats a aquests mètodes, el més probable és que vulguin continuar amb ells sota una monarquia restaurada. Que aquestes forces monàrquiques, tan egoïstes com són, estessin disposades a fer un salt i restaurar una monarquia amb procediments i llibertats democràtiques (partits, eleccions, etc.) ens sembla improbable, puix s'exposarien a tornar-ho a perdre tot com ho perderen en les eleccions del 1931.

2. Avui és un fet històric ben documentat i establert, que foren els monàrquics i no pas els falangistes els que prepararen la IV guerra civil espanyola (vegí's els llibres d'escriptors monàrquics, alfonsins o carlins: Bonmati de Codecido, Felip Bertran i Güell, Juan de Iturralde, Antonio de Lizarza, etc.). L'exaltació del nacionalisme castellà, que és a la base de la política anticaltalana del franquisme, fou obra del grup monàrquic *Renovación Española*.

Don Juan s'incorporà a l'exèrcit de Franco, portant les ensenyes de la Falange. I s'oferí per a servir la seva esquadra. Ell i el seu pare van adreçar

EN la vida política dels pobles, s'obren, moltes vegades, llarga parèntesis que donen la impressió de buits enormes, i encara que la història no s'interromp i la vida segueix el seu curs, hom té la sensació d'un temps perdut, d'una regressió que de moment aclapara i descoratja.

Aquests períodes eixores i de despersonalització nacional, cultural i històrica, però, vistos desapassionadament i amb la perspectiva dels anys, acaben per tenir una importància relativa, i el desvetllament vigorós de les nacions que passen per aqueixes depressions temporals, ja oblidar les èpoques obscures. Naturalment que el redreçament no es produeix si no hi ha un nucli que hagi resistit la destrucció i que tingui la vitalitat necessària per a reproduir-se ell mateix, multiplicant-se en l'expansió d'ideals nobles, vençant la necrosi que en el cos col·lectiu del país hagi produït l'atrició violent provocada per una agressió externa o la degeneració per anèmia, conseqüència de la inhibició interior.

Catalunya està passant, indubtablement, per un dels moments més difícils. En el transcurs de la seva trajectòria nacional mai no havia sofert un atac tan brutal com el que va iniciar-se amb la sublevació militar del 1936. Des d'aleshores fins ara, la nostra personalitat nacional ha estat i segueix essent l'objecte d'una agressió persistent, en tots els fronts: l'acció militar, amb l'ocupació final de tot el territori; la irresponsable actuació de grups socials, mal adaptats i sense programes concrets; la infiltració d'elements de disciplina estrangera i totalitària; la persecució de la nostra llengua i de la nostra cultura; la dispersió sistemàtica de la nostra indústria; i la limitació constant de la nostra capacitat econòmica i financera.

La manca d'informació deguda a la censura de premsa i a l'estrict control de l'entrada de les publicacions de l'exterior, ha aconseguit que una part important de les noves generacions de Catalunya hagi crescut sense un coneixement adequat de la història dels darrers anys, ni antecedents suficients per a una formació política i nacional sòlida i documentada; però, afortunadament, hi ha un fet biològic incontentible que l'Estat genocida ha estat incapaç de deturar: la joventut sent la inquietud natural de la seva condició i vol saber el per què de les coses; d'on vé i on va. No es conforma amb una actitud passiva i té frisança per a intervenir en la vida pública, perquè té noció intuitiva de la seva responsabilitat, dels seus drets i dels seus deures. Té un afany de saber i de comprendre, i encara que el procés és més llarg en virtut del cercle que pretén ofegar-la, arriba a conèixer-se i a donar-se compte de la seva personalitat humana i de les característiques peculiars de la col·lectivitat a què pertany.

Nosaltres hem tractat de seguir aquesta evolució de les noves generacions de l'interior de Catalunya i hem pogut constatar resultats concrets, que constitueixen una lliçó per als escèptics.

El nucli sa i conscient que va escapar a la destrucció ha estat capaç de reproduir-se i avui podem veure que un gran nombre de cèl·lules noves regenera el cos de Catalunya, i ens fa concebre noves esperances.

En els darrers mesos hem rebut un nombre considerable de manifestos clandestins editats a Catalunya, alguns dels quals hem reproduït a «Veu Catalana», i hem pogut comprovar la gairebé absoluta coincidència amb les nostres posicions en l'ordre nacional, de sectors actius i solvents. Aquesta identificació amb una gran part de l'opinió de l'interior ens satisfà i ens anima a seguir en la nostra tasca, amb una fe renovada.

Veiem amb goig que l'amenaça més greu per a la supervivència de Catalunya com a poble amb sentit nacional, ha estat superada ja en gran part. La desnacionalització en l'esperit, per manca de fe era l'enemic més temible, i les noves generacions de l'interior, coordinades amb la vella guàrdia del nacionalisme català, de la que encara queda una representació nodrida, diuen present i garanteixen la continuïtat inalterable en la lluita.

telegrams de felicitació a Franco quan Barcelona fou ocupada.

Recordem, encara, que fou l'Estatut de Catalunya y el problema català el que va servir de botafocs als monàr-

quics: revolta del 10 d'agost, Calvo Sotelo —Espanya antes roja que rota—. No oblidem el famós discurs d'Alfons XIIIè als Alcaldes de Catalunya del temps de la Dictadura de Primo de Rivera. 1923-

1930) proclamant que estava disposat a actuar envers la nostra pàtria tal com el seu avantpassat, Felip Vè, havia fet.

Amb aquests antecedents ens és difícil als catalans tenir cap confiança en els monàrquics. No és per caprici que la majoria dels catalans no som monàrquics. Es una actitud d'acord amb la nostra antiga tradició democràtica i conseqüència lògica de la història.

3. Els catalans som un poble major d'edat i hem sofert escarments tan tràgics que no podem oblidar l'experiència de la història. L'experiència del passat ens ha de guiar per a no recaure en les mateixes errades.

En Cambó tenia també llarga experiència dels procediments de la monarquia. Recordeu el *Ja la tenim!*, del novembre del 1918, quan Alfons XIIIè va prometre l'Autonomia a Cambó i després féu enrera «la paraula de reis».

La seva falsedat portà a la famosa fórmula camboniana: Monarquia? República? Catalunya!, que tan de bo pel propi Cambó que no hagués oblidat en 1930 quan se li va acudir d'anar a apuntalar la monarquia trontollant.

La fórmula d'En Cambó és avui la nostra i creiem que hauria d'ésser la de tots els catalans. Quin greu ens sabria que estimats amics nostres es trobessin un dia en la situació d'En Cambó després del 14 d'abril del 1931.

4. Que els monàrquics i Don Juan, des de l'oposició, facin tota mena de promeses i àdhuc signin papers, és molt natural. Sobretot perquè la seva política és estar d'acord amb tothom que el va a veure. Es el que sabem d'anglesos, d'espanyols i de catalans que l'han anat a veure. Allò que l'interessa avui és assegurar-se el recolzament de tanta gent com pugui: del general Franco, al qual ha lliurat el seu fill; dels tradicionalistes nabarresos, dels socialistes i de les dretes castelleses; i, ara, si pot, dels demòcrates catalans. La qüestió és pujar al tron. Els escrúpols no compten: durant la segona República Espanyola no es vacil·là en preparar i desencadenar la tragèdia de la IV Guerra Civil. Al cap d'avall els Borbons han deixat el verb *borbonear* a les llengües hispàniques. Un cop a dalt, sempre es podrà trobar un pretext per a reprendre la política tradicional. Recordem la famosa definició, crec de Talleyrand: «els Borbons són una família que mai no oblidia res i mai no aprèn res».

5. La monarquia no és, en 1961, una solució per als nostres problemes.

L'important d'un règim no és pas la seva forma sinó les forces econòmiques i socials que el recolzen i que el règim representa. Aquesta representació vol dir la defensa de llurs interessos de grup.

La restauració monàrquica és una solució castellana, però mai no podrà ésser la solució nacional catalana.

Des del 1923, fa més d'una generació, les forces reaccionàries de Castella, han governat el país sense oposició —salvant el parèntesi democràtic de 1931 a 1936 i la tragèdia de 1936 a 1939— que elles mateixes van preparar. La situació en què es troba avui Espanya és el resultat de trenta-vuit anys de domini castellà omnimode. Avui, Espanya és el darrer país d'Europa. Adhuc Portugal li ha passat al davant. Cal anar a parar a Turquia per a trobar res de semblant. La restauració de la monarquia, doncs, no seria més que un nou canvi de jeia d'aquestes minories per anar prorrogant la dominació que segles entera exerciren però que avui, exhaustes, només són minories que es preocupen de mantenir la força de les seves actuals posicions.

El futur ha de decidir-se tenint en compte les realitats econòmiques i socials. La població d'Espanya va passar setanta-cinc anys (1855-1930) per a augmentar en un 50 per cent, però l'augment següent, d'un altre cinquantena per cent, ha estat fet en els darrers trenta anys. Aquesta creixença porta una pressió demogràfica en augment de les classes pobres, mal menjades i mal educades, amb un estancament de la població agrícola i un augment del proletariat industrial, conseqüència lògica de la creixent industrialització del país. Afegiu-hi un estancament de la producció agrícola, base alimentària del poble, una producció industrial caòtica i un malestar econòmic general.

La població es concentra en la perifèria: Catalunya, València, Galícia, Astúries, el País Basc, Andalusia. Al centre tan sols hi ha el bolet monstruós de Madrid, inflant-se artificialment en el desert de la *meseta*.

El nou règim ha de tenir en compte aquestes realitats. Caldrà que es recolzi en la perifèria —conflicte amb la posició castellana de la monarquia—; que millori la situació del proletariat agrícola del sud —conflicte amb els interessos de la noblesa terratinent monàrquica—; i que atengui al millorament del proletariat industrial —conflicte amb els interessos conservadors de la nova plutocràcia.

Les millores necessàries només podran venir d'un règim democràtic i progressiu. Serà més necessari aquest règim si Espanya s'incorpora a l'àrea econòmica europea. La incorporació requerirà una radical transformació de l'arcaica estructura econòmica actual i un augment de jornals i millora dels obrers per a posar-ho tot al nivell d'Europa. Tot això produirà un sotrac veritable-

ment revolucionari al país i el més probable és que el règim salti enlaire.

Que després de trenta-set anys de dictadura de les forces reaccionàries de Castella vingui una situació revolucionària, sembla, desgraciadament, una conseqüència molt probable. El que cal és no obstruir més l'evolució sinó prevenir i endegar les forces i procedir als canvis que calgui abans que una explosió no ho engegui tot a rodar. Això no podrà aconseguir-se amb una monarquia, persistència recalitrant del quadre de forces que ha portat el país a la situació actual. Caldrà un règim democràtic. Veieu l'exemple d'Itàlia després de Mussolini: plebiscit aduers a la monarquia, república, reforma agrària del *mezzogiorno*, autonomies regionals.

El règim que és de prevenir, doncs, és un règim a l'esquerra del centre; que emprengui resoltament una evolució ràpida i a fons per tal d'evitar una revolució.

Seria un desastre que mentre uns catalans festegessin amb els monàrquics, fos oblidada la massa obrera de Catalunya i aquesta caigués a mans de revolucionaris i de comunistes. Cal oferir solucions que la massa obrera i la majoria dels catalans puguin compartir.

II

El procediment previst per a implantar la monarquia no és acceptable pels catalans demòcrates.

L'intent de restaurar la monarquia per un Cop d'Estat d'un general, és difícilment acceptable per uns demòcrates. Recordeu que ja Alfons XIIIè va trobar-se amb moltes crítiques d'elements demòcrates que no van considerar legítima una monarquia restaurada pel *pronunciamiento* del general Martínez Campos.

Els monàrquics saben millor que ningú que no compten amb la confiança del poble. Per això, en 1936, intentaren arribar al tron per la guerra civil —ara diuen pel *pronunciamiento*—, sempre per la porta falsa. Però és que els monàrquics estan realment disposats a provocar un Cop d'Estat? Al cap d'avall, Franco mateix no s'oposa pas a la restauració monàrquica. Ell va organitzar el plebiscit del 1947 pel qual Espanya és declarada un reialme. La Llei de Successió preveu la restauració després d'ell. L'infant Juan Carlos s'està educant per a ésser rei al costat de Franco i sota el guiatge de l'*Opus Dei*, que controla igualment el govern. Dintre d'uns anys l'infant tindrà els 30 anys requerits per la llei per a ésser rei.

Donada la manera d'ésser de Don Juan, és de creure que s'arrisqui a empenyer un general a fer un *pronunciamiento*.

miento contra Franco? S'arrisca a esbullar tot el que ha anat fent durant aquests anys, àdhuc les seves bones relacions amb Franco? El més probable serà que vagi passant amb paliatius i que esperi la bona gràcia de Franco per a ascendir al tron pacíficament i sense fer trencadissa.

Costa molt de creure que Don Juan i els seus consellers s'arrisquin a fer un *pronunciamiento* contra Franco i a dividir l'Exèrcit, si s'hauran de relliar dels militars com del puntal més ferm d'una monarquia mancada de recolzament popular.

No cal menysvalorar tampoc l'*Opus Dei*, un dels principals elements de la conxorxa monàrquica, influent a Madrid i a Estoril, que desitja l'entesa de Franco i Don Juan i es proposa la restauració monàrquica «a la quieta, sense que el poble se'n adongui», segons un dels seus dirigents.

Ja fa molts anys que sentim parlar d'intrigues monàrquiques i de la impaciència d'alguns catalans per a sumar-s'hi. Però no passa res i creiem que no passarà res per treure violentment a Franco. El mal és que totes aquestes fantasies monàrquiques entretenen la gent i obturen el pas vers altres solucions.

Ens sembla que seria millor no embolicar Catalunya en tot això. Hi ha liberals espanyols, com Salvador de Madariaga, per exemple, que encara ens tiren en cara els contactes catalans entre Puig i Cadafalch i el general Primo de Rivera en preparar-se el Cop d'Estat del 1923.

Si la monarquia té força entre els espanyols i a l'exèrcit, la restauració vindrà sense que Catalunya hagi de fer esqueneta perquè el Borbó pugui al tron. Val més restar al marge. Ja ens ha costat prou cara la dita de «Catalunya, baluard de la República». No caldria sinó que ara trenguéssim amb la tradició i els sentiments del nostre poble per a fer «Catalunya, escambell de la Monarquia». La Catalunya atropellada d'avui ha de tenir l'orgull i la dignitat de no ésser més que baluard de si mateixa. Les nostres forces són escasses i cal concentrar-les, totes, en la restauració de Catalunya.

III

En tota conversa i en tot pacte amb els espanyols, cal tenir sempre presents els objectius finals de la política nacional catalana. Entre aquests objectius s'hi han de comptar: a) sentir el pes d'un pensament polític català; b) les condicions primeres per a assolir eliminar la influència castellana dins de Catalunya i enfortir la nostra personalitat nacional amb el màxim de lliber-

tat fins arribar a una Confederació d'Estats Independents o interdependents.

Com a conseqüència: a) una entesa o pacte no pot revestir la forma d'una declaració general signada per forces catalanes i espanyoles barrejades, sinó la d'un veritable pacte de *do ut des, jac ut facias*, o, almenys, dues declaracions, coincidents fins allà on es pugui, signades pels espanyols i una altra per les forces catalanes en bloc i en representació de Catalunya. En aquesta declaració caldria exposar-hi tots aquells punts que afecten el nostre poble i no al castellà, al basc o al galleg; b) cercar-nos tots els aliats possibles que ajudin a defensar els nostres punts de vista. Per de prompte, cal fer tots els esforços per anar d'acord amb els bascos i presentar un front unit davant dels espanyols en tot el relatiu a la defensa de la llibertat nacional. Igualment amb els gallegos. Catalunya ha estat sempre la capdavantera en la defensa de les nacionalitats perifèriques. No caldria sinó que ara cedíssim aquesta posició. La política de Galeuzca és absolutament necessària. Si, com s'afirma, a València hi ha un reviscolament nacional, cal posar tot l'esforç en què forces valencianes siguin amb nosaltres i no amb els castellans. Igualment els balears.

Ens consta que a les Illes Canàries hi ha un fort increment autonomista. Seria molt convenient d'establir-hi relacions.

VEU CATALANA

Any IV

Núm. 38

15 d'Agost del 1961

Director

ARTUR COSTA

Administrador

PIUS ARIAS I MAYOL

Secretari de Redacció

MARTÍ SOLER-VINYES

Correspondència, a

Apartado 1487, de México 1, D. F.

Impres als tallers de

B. COSTA-AMIC, Editor

Mesones, 14

México, D. F.

Preus de subscripció

Mèxic, un any	\$ 20.00
Altres països, un any	\$US 2.00
Un número	\$ 2.00

Autorizada como correspondencia de 2ª clase en la Administración de Correos N° 1 de México 1. D. F., el 5 de septiembre de 1958.

Si els catalans assolim la formació d'una aliança semblant, tindriem una base molt sòlida per a exercir una forta influència política i no tornariem a caure sota l'hegemonia castellana que tan fatal ha estat, sigui monàrquica, republicana o franquista.

En les negociacions per a pactes i aliances s'ha de tenir un pensament polític clar i saber el que volem. Poden fer-se totes les concessions tàctiques que calgui, però hi ha d'haver unes quantes posicions bàsiques de principi, irreductibles. Tenim el precedent del Pacte de San Sebastián del 1930: els catalans coadjuvaren al moviment republicà i canvi del reconeixement del dret d'autodeterminació. Però no hauria servit de res sense el cop de Francesc Macià.

Tard o d'hora el problema català tornarà a ésser plantejat en tota la seva integritat. Val més fer-ho ja des del primer dia que no pas començar tímidament i anar presentant, després, noves exigències. Els espanyols ens acusarien llavors de deslleials i no els mancaria la raó. Recordeu l'acusació que feien contra Cambó dient-li que parlava un llenguatge a Barcelona i un altre a Madrid.

Es clar que hi ha catalans que encara es creuen que la millor diplomàcia és *fer el viu*. Tot anant fent el viu i essent tan cixerits, hem anat a parar sota les potes dels dominadors i no ens sabem alçar.

Cal dir francament i resoltament als amics espanyols demòcrates que vint anys de persecució han enverinat enormement el problema català i que ara s'ha de plantejar amb tota franquesa si uns i altres el volem resoldre. No es guanyaria res de parlar-ne a mitges i amb paliatius si demà vingués la realitat a fer-ho d'una manera dura. Si volem arribar a un tractament que prometi quelcom de positiu, cal començar amb un diagnòstic clar i sincer.

Ja que el poble català no és com l'irlandès, el polonès, l'israelita, el xipriota o l'algerià i no tenim el coratge físic per a lluitar per la pàtria, almenys que els dirigents tinguin el coratge moral de defensar-la en el terreny jurídic i polític. Si ni això no sabéssim fer, molts espanyols creurien que Franco ha trobat la manera de fer callar als catalans. I quina necessitat tindrien, aleshores, de canviar de procediments i de fer pactes?

Cal fer un pacte que tots els catalans puguin acceptar i complir. No en fariem res d'uns acords o pactes que, com ha passat no fa gaire temps, provoquessin baralles entre catalans; i, que, més tard, sectors diferents, seriosos i importants, de l'opinió pública de Catalunya de repudiar.

DOCUMENTS DE L'INTERIOR DE CATALUNYA

1

INFORMACIONS

MOLTES vegades ens hem preguntat tots: —Sí, però què s'hi pot fer? Els esdeveniments del 1960 han iniciat un redreçament. I han vingut, en bona part, per la majoria d'edat de la joventut i per la tasca humil i constant d'uns quants homes de fe. Fe en la veritable Pàtria, que augmenta i premia sempre el més petit esforç, perquè la veritat no ha estat ni serà mai colgada mentre els homes en siguin dignes.

Nosaltres no pretenem pas —i en dir nosaltres us hi comptem a vós— cap esforç impossible o d'un excessiu risc. Cal que els més, actuin amb les armes possibles perquè aquesta és l'única actuació que pot esdevenir massiva. I el que ara pot i deu fer el comú dels catalans té uns punts ben senzills:

Acció Cultural.—Comprar llibres, subscriure's —el subscriptor és de veres qui ajuda— i subscriure d'altres a col·leccions nostres. Comprar i subscriure's a revistes, almenys bilingües o totalment en català, com "Serra d'Or". Conferències: assistir-hi, organitzar-ne. Classes de català: aprendre'l tots, organitzar curssets. Discos catalans: els de rondalles són gairebé imprescindibles als nostres infants per a comprendre tot el món cultural que un dia referem. Els de música d'ara, en català, caldria convertir-los en èxits inqüestionables. Aquells que puguin donar premis o ajuntar-se per aconseguir estímuls: teatre, orfeons, esbarts, sardanes, excursionisme. No oblidant mai, però, que encara ens són més vitals els aspectes no populars. No fem donatius voluntaris que no ens siguin demanats en l'idioma que per naixença i fins a l'any 39 érem lliures d'emprar en diaris, revistes, escoles, ràdio, cinema... I que la nostra vida en la família i la feina sigui sempre catalana: impressos, escrits. Escollint tant com puguem escoles, esglésies, centres. Que aquells que respecten la catalanitat de Catalunya siguin encoratjats per la nostra presència. La fórmula és breu: cal que la nostra cultura deixi d'ésser una empresa a pèrdues; cal una seguretat de públic, com abans.

Acció de defensa.—Acció de defensa contra l'intent de digestió. Sovint, circulen consignes o informacions. Hem pensat en la nostra responsabilitat en rebre'n alguna? Algú que accepta un risc greu ens ha fet confiança. Heus ací el camí més eficaç per a correspondre: fer còpies. A Catalunya hi ha milers de muticopistes als despatxos i centres culturals i les venen a tots preus. A qualsevol efecte no hi ha diferència entre un ciclostil o una màquina d'escriure. I si fem còpies a màquina, emprant paper de calc sol, d'una passada se'n poden fer deu. Si poguéssim treballar bé, fent molts fulls, no us tocaria, potser, entretenir-vos en el repartiment: escolliu quatre o cinc persones ben situades i conscients. Per recader o a la porteria, és fàcil deixar-los un paquet, sempre sense que ells sàpiguen d'on ve. Col·leccionar les adreces de tots aquells que són catalans clars. Fer-ne un triple columnat segons el grau d'actuació a què cregueu que es senten inclinats. Trametre'ls el que calgui immediatament que ho reben. Per correu, a les bústies de la porteria o senzillament per sota la porta. No pas a mà. Fixar-se en les cases comercials o baixos on hi hagi grups o persones de catalanitat disposada. Es on més fàcilment es pot tirar un plec fora de les hores d'oficina.

Estiguem preparats i quan aquesta xarxa sigui un fet, començarem a ésser en el camí segur. Iniciem ara mateix la llista enviant les còpies anexas, a més a més de les que poguem fer vosaltres mateixos. No col·leccioneu els vostres fulls: feu-los circular. Siguen prudentes per a ésser eficaços.

2

NOTICIARI POLITIC COMENTAT

El nou govern municipal de Barcelona.—Després de llarg i misteriós estira i aflixa a les més altes esferes polítiques de Madrid i Barcelona, s'han publicat els noms dels Caps dels Serveis Municipals de Barcelona. La Carta Municipal de Barcelona, que s'ha presentat com un règim d'autonomia, té per base els plens poders de l'Alcalde, que és nomenat sense cap intervenció de la Ciutat, per l'exclusiu voler del Cap de l'Estat. I l'Alcalde elegeix els que han de compartir amb ell el govern de la Ciutat. Mitjançant aquest sistema, els regidors elegits pel poble queden eliminats del Govern Municipal i convertits en una mena de claca. Així, els Serveis més importants, com són els Transports i l'Urbanisme i les Obres Públiques, han estat encarregats a dos militars —com ja ho era el Delegat d'Urbanisme; la Cultura, a un castellà, catedràtic de Química, que no parla la nostra llengua, etc.— En conjunt, persones desconegudes a Barcelona. Aquesta és la caricatura de l'autonomia municipal que el règim acaba d'implantar a Barcelona amb el cinisme de presentar-lo com una continuació i restauració del secular Consell de Cent i com a promotor de la nova vida municipal de Barcelona.

Les relacions hispano-soviètiques.—Llegim en un diari estranger del 23 de juny del 1961: «Moscu. La Unió Soviètica exportarà per primera vegada a Espanya derivats de petroli, i, segons un pacte signat pel Govern Soviètic amb la Societat Latino-Marís, la URSS exportarà a Espanya gas-oil i Espanya trametrà fibres tèxtils». Recordem, a més a més, els recents partits hispano-soviètics de base-ball. Esperem que aquestes notícies seran publicades i comentades amb motiu del XXVè aniversari de l'alçament nacional contra els comunistes.

Les relacions hispano-nordamericanes.—Copiem de *Le Monde*, del 24 de juny: «Reducció de l'ajut americà a Espanya: l'ajut americà a Espanya serà reduït de trenta-cinc milions de dòlars a cinc milions, per a l'any 1961». Mentrestant, els diaris espanyols segueixen una intensa i persistent campanya contra l'estructura democràtica nordamericana i contra la política exterior del Govern Kennedy.

L'èxit del viatge del ministre Ullastres a Hispano-Amèrica.—Parlant del viatge del ministre Ullastres al Perú i de la visita a Bogotà, el *Diario de Barcelona*, del 24 de juny, diu: «*Varias misiones diplomáticas que habían acudido al aeropuerto de Bogotá a despedir al ministro Ullastres fueron apedreados sus coches por las turbas.*»

La política de reconciliació nacional.—Llegim als diaris de Barcelona del 6 de juliol que l'Alcalde ha sortit cap a Madrid per a assistir a la inauguració del monument a Mossèn Jacint Verdaguer: «*El primer magistrado de la ciudad, va al frente de una comisión del Ayuntamiento constituida por el Teniente de Alcalde don Salvador Musons, por los concejales don Marcelino Moreta, don Antonio Julià de Capmany, don Federico Amat, etc.*» Aquesta notícia ha coincidit amb l'anunci fet per les ràdios estrangeres del processament d'alguns dels quatre-cents signants de l'escriptura adreçada al President de l'Audiència, ara fa un any, protestant de les tortures a què foren sotmesos els detinguts al Palau de la Música Catalana amb motiu del concert en homenatge al poeta Joan Maragall. Entre els processats hi ha: Jordi Maragall, fill del gran poeta; el doctor Manuel Jiménez de Parga, catedràtic de Dret Politic a la Universitat de Barcelona; el marquès de San Roman de Ayala; el comte del Montseny i alguns sacerdots.

VINT-I-CINC ANYS

Ja ho veieu! Acaben de passar vint-i-cinc anys —un quart de segle— des de que es va iniciar, no pas per part nostra, el que se n'ha dit *la guerra civil espanyola*. Arreu d'Espanya hi ha hagut molt de xim-xim i abundància de discursos i amb els tons que cal suposar. A Barcelona també ens han fet celebrar la diada commemorativa, ressaltant, per damunt de tots els actes organitzats, la gran desfilada militar. Aquesta desfilada militar va donar ocasió per a què una gran i immensa multitud dels actuals habitants de la nostra capital omplenessin de gom a gom tota l'estesa de la Diagonal. La *gran parada* militar, pel que sembla, va plaure molt a la gentada que hi va assistir —i repetim que n'hi van assistir molts— admirant, tothom, l'enorme impediment de les màquines de guerra que, actualment, posseeix l'exèrcit espanyol. Ressonaren —diuen— fervorosos aplaudiments a mesura que, amb tota marcialitat, anaven passant les tropes. I com que, a mitja tarda del dia 17, dilluns, van plegar, per ordre sindical, tot el comerç i la indústria, la gent va fer cap a les vies ciutadanes per on podria contemplar l'espectacle o la manifestació *castrense*. I l'espectacle, certament, diuen que va assolir un gran èxit de públic, el qual ja haurien volgut per a ells els empresaris dels teatres barcelonins. Jo, ara, us explico això per tal que us aneu formant, una vegada més, la idea de la transformació, diríem espiritual, per a entendre'ns, que ha sofert la nostra massa ciutadana, és a dir la que ha vingut durant les darreres dècades a poblar la nostra Barcelona, i, també, la nostra Catalunya. Anys enrera, la gent del nostre tarannà, la que vosaltres heu conegut, els que viviu allunyats del nostre poble, no s'engrescava pas massa amb aquesta mena de coses espectaculars però com que han transcorregut tants anys, en variar la naturalesa i les característiques dels nostres *conciutadans*, han variat també els gustos i les aficions. També han variat, és clar, els sentiments i les idees, si és que mai n'havien tingut, de tota la massa d'immigrants que, ara, hostatja la nostra terra. Hem de contemplar, doncs, amb forçada resignació, el desviament que, en termes generals, sofreix el nostre poble; desviament que no hauria de costar gaire d'entendre i de comprendre tenint en compte l'estat polític a què estem sotmesos, sense llibertat d'actuació, i, per tant, d'expressió. Fallant-nos, a nosaltres, fills del país, tots els drets de ciutadania, també han de fallar per als que, sinó tots, molts d'ells, podrien pensar lliurement i tenir idees pròpies, les quals, contrastades amb les nostres, els podrien orientar i fer seguir els camins que, per a nosaltres, en aquest moment, estan plens d'entrebancs i d'obstruccions de tota mena. Per al dia de demà, si ens dediquem, nosaltres, fills de Catalunya, a voler posseir consciència, plena consciència de catalans i de ciutadans, podem refer tot el nostre patrimoni moral i encara serem a temps de convertir la Pàtria catalana en allò que anava a ésser vint-i-cinc anys enrera, si la maltempada que vam patir i encara patim no ens ho hagués arrasat tot. La mateixa confiança i la mateixa fe que cal tenir en què les coses, per als catalans, siguin tal como diem i desitgem, també volem creure que ho han de ser per a tots aquells que, fugint de la fam i la misèria dels respectius punts d'origen, han arribat a casa nostra, viuen a casa nostra, han sofert, malgrat tot, un notable canvi en les seves maneres de viure, han procreat, ja respiren, ells i els seus fills, el nostre aire, el nostre clima i el nostre ambient i per poca preparació que els poguéssim donar i refiant-nos del poder d'absorció

que té Catalunya, tota la fillada dels immigrants, per zetes que tinguin llurs cognoms, l'haurèm de tenir al nostre costat. Però cal insistir molt en el mateix tema: pel damunt de tot, els catalans hem de posseir una forta i robusta consciència nacional. Posseint-la, no hi haurà, per a nosaltres, cap camí perdedor, siguin de la magnitud i de la naturalesa que siguin els obstacles amb què vulguin desviar-nos de la nostra ruta, de l'autèntica i única ruta que els catalans hem de seguir.

4

ACCIÓ CIVICA PER LA LLIBERTAT I LA PAU

Dia darrera dia, la propaganda oficial, a través de la premsa, la ràdio i la televisió, recorda que fa vint-i-cinc anys era iniciada una guerra civil, i s'esforça en mantenir un ambient de discòrdia i d'odis, a recordar uns crims i callar-ne uns altres, a condemnar una part del país a continuar vençuda, a servir-se dels morts de la guerra per tal de mantenir els privilegis dels vius que exploten una trista victòria.

Contra aquest abús, contra aquest menyspreu de la sang vessada a totes dues bandes, contra aquesta interessada voluntat de fer impossible, un quart de segle més tard, la pau entre tots els ciutadans, hem d'aixecar-nos tots, en aquest vint-i-cinquè aniversari de la nostra gran tragèdia, per a invocar tots aquells que caigueren, al front o a la reraguarda, a les cunetes o a les presons, sota les bombes de l'aviació o pels sofriments i la fam.

Catalunya, que sofrí doblement aquella guerra i aquesta inacabable explotació de la victòria d'un dels bàndols contendents, que ha estat colpida en la carn dels seus fills i en el seu esperit, que s'ha vist perseguida i castigada en tots els aspectes de la seva vida cultural i material, Catalunya ha de donar l'exemple, en aquest vint-i-cinquè aniversari de l'inici de la guerra civil, de la seva voluntat d'establir una pau duradora, basada en el respecte mutu i en el reconeixement dels drets dels homes, dels ciutadans i dels pobles.

Aquest 18 de juliol, doncs, tots els catalans han de recordar els morts. Tots els morts de la guerra, i commemorar llur sacrifici amb la plena voluntat d'obrir una nova etapa de la vida nacional. Cal que a tots els cementiris de Catalunya, les flors honorin el record d'aquells que moriren per l'ideal, dels que foren assassinats per l'odi i dels qui patiren i sucumbiren sota els horrors de la guerra civil. Cal que a les esglésies i monestirs de Catalunya, els sufragis siguin oferts en memòria de totes les víctimes de la guerra i de la postguerra. Cal que demostrem, amb actes cívics, amb manifestacions de dol, amb veritables demostracions de solidaritat ciutadana, que els catalans volem superar la guerra, superar el clima d'odi, i començar un nou camí que dugui a tots els ciutadans la dignitat i el civisme, les llibertats i els drets que caracteritzen totes les democràcies, la possibilitat de decidir i orientar els seus destins.

En aquest vint-i-cinquè aniversari de la guerra civil, Catalunya ha d'exigir que es faci la Pau. Fins quan tolerarem que aquesta pau ens sigui negada a tots en **profit d'uns** quants?

EL QUE NO DIU LA PREMSA FRANQUISTA

● Norman Thomas, President del Consell Ibèric, amb residència a Nova York, ha adreçat al President Kennedy dels Estats Units d'Amèrica un document, aprovat pel Consell Executiu de l'Organització nordamericana antifranquista. El text ha estat també adreçat al Secretari d'Estat nordamericà, Dean Rusk, i diu així: «Considerant que està a punt d'acabar-se el termini d'una transició vers un govern constitucional a Espanya, el Govern dels Estats Units ha de fer els màxims esforços per a utilitzar aquest període ajudant Espanya a escapar del totalitarisme de dreta i d'esquerra. Per això el Consell Ibèric recomana: a) que les relacions diplomàtiques amb els dictadors de la Península Ibèrica siguin correctes i no amistoses; b) que tot l'ajut econòmic a Espanya sigui condicionat a les reformes polítiques i econòmiques subscrietes per Espanya en l'Acord d'Ajut Econòmic signat amb els Estats Units l'any 1953, que vincula «l'establiment d'una sana economia» a les llibertats individuals, lliures institucions i veritable independència; c) que els Estats Units expressin la seva preocupació per les violacions de la llibertat de premsa, de paraula, de reunió i de culte; les persecucions de l'oposició política al règim i els mals tractes freqüents als empresonats polítics, així com la supressió de partits polítics i organitzacions lliures de treballadors; d) que el personal de l'Ambaixada dels Estats Units estigui en contacte amb tots els sectors de l'opinió espanyola; e) que la propaganda comunista a Espanya, procedent dels estats comunistes, sigui contrarestatada per les emissions en llengua espanyola, presentant els punts de vista democràtics i liberals dels Estats Units i dels altres països democràtics, incluint els exiliats espanyols i d'altres que han sortit recentment d'Espanya. Recomanem també que la *Voz de América* reculli esdeveniments d'Espanya; f) que el govern dels Estats Units animi a les Universitats i Fundacions perquè ofereixin més ajut als estudiants i intel·lectuals espanyols als Estats Units. Aquest ajut ha de ser concedit estrictament per mèrits i ha d'estar obert a tots els individus, tan de dins com de fora d'Espanya, sense tenir en compte l'actitud del govern; g) que el President creï una comissió per a revisar en la seva totalitat el problema de les relacions amb Espanya i Portugal, i faci recomanacions dels problemes ibèrics, sobretot al Departament d'Estat. En el cas d'Espanya, la revisió s'ha d'enfocar cap al valor de les bases navals i aèries conjuntes dels Estats Units i Espanya,

amb referència especialment als canvis d'armaments, a l'estabilitat del règim de Franco, al probable caràcter del futur govern, a l'actitud del poble espanyol i a l'impacte de la semi-aliança dels Estats Units amb Franco en les seves relacions amb altres països d'Europa, Àfrica i Amèrica Llatina; h) que els Estats Units no facin més esforços per a guanyar Espanya per a l'OTAS. Fem aquesta recomanació perquè aquest esforç malmet seriosament el crèdit del paper del Estats Units com a líder del món lliure i perquè el caràcter dictatorial, arbitrari i opressor del règim de Franco el desqualifica per a ésser membre de l'OTAS, que senyala en el text dels seus estatuts fundacionals —el Tractat del Nord de l'Atlàntic— que tot membre de l'organització resta obligat a salvaguardar la llibertat, la democràcia, les regles del dret i a reforçar les institucions lliures».

● L'edició latinoamericana de la revista *Time*, de Nova York (11 d'agost 1961) ha parlat del problema dels empresonats antifranquistes que es troben a les presons espanyoles i ha publicat la fotografia d'una galeria, plena a més no poder, d'empresonats polítics del 1943. Diu que el Cap o Director General de Presons, José Maria Herreros de Tejada, assegura que només hi ha entre reixes 683 condemnats per activitats comunistes. Tothom sap que el règim franquista titlla de comunista a qualsevol membre de l'oposició democràtica. Per contra, la revista italiana *Resistenza*, editada a Torí, ha divulgat la relació detallada dels condemnats que es troben actualment al presidi espanyol de Burgos, indicant els anys que porta reclus cadascun dels empresonats. I n'hi ha un nombre extraordinari que ja porten 22 anys de presidi, amb un nombre considerable de catalans que fa anys i anys que són en aquell penal de tan mala fama. En total, els condemnats que es troben a Burgos sumen 4352 anys de condemnes. Aquesta relació ha estat presentada als organitzadors de la conferència interparlamentària de l'Amèrica Llatina que es reunirà a Santiago de Xile aquest mateix mes d'agost. El Consell Nacional Català ha tret fotostàtiques d'aquella relació publicada a *Resistenza* i les ha presentat als diputats demòcrates que es preocupen pels caiguts a mans dels règims dictatorials d'Espanya i Portugal. També han estat lliurades còpies fotostàtiques a les principals agències periodístiques i als organismes internacionals que s'ocupen de la defensa dels drets fonamentals de la persona humana.

● El Servei d'Informació del Comitè Nacional Català, de Londres, Anglaterra, ha divulgat i comentat els darrers estudis publicats en la premsa anglesa sobre la situació i el futur immediat del règim franquista: *Financial Times*, del 12 de juny, analitza la situació econòmica actual de manera realista, ben allunyada de l'optimisme oficial de propaganda del govern espanyol. Estudia els efectes del Pla d'Estabilització d'Ullastres (*Opus Dei*) profitosos per a les finances de l'Estat, paralitzadors de les empreses particulars, i remarca sobretot que la represa d'activitats comercials que d'ell s'esperava no ha vingut pas per ara. Mentrestant, segueix l'emigració obrera. Xifres oficials, probablement inferiors a la realitat, parlen de l'anada a Alemanya de quaranta-quatre mil obrers; vuit mil a Anglaterra; 7.500 a Suïssa; 25.000 a París. Es un moviment paral·lel a l'emigració de professors, intel·lectuals, escriptors, etc. del 1939 que ha causat, juntament amb la censura, la depauperació intel·lectual d'Espanya i ha convertit Mèxic en el país culturalment capdavanter de la cultura latinoamericana. *The Economist*, del primer de juliol, és més important, encara. Va acompanyat de diversos gravats que mostren el *yugo y las flechas* de l'Imperi enfront de la misèria del país i especialment d'un mapa de la Península, en el qual tansols hi ha marcats els noms de les nacions i regions perifèriques: País Basc, Navarra, Aragó, Catalunya i València que formen la mitja lluna o creixent fèrtil. *The World Today*, publicació del *Royal Institute of International Affairs* (gener del 1961) analitza, amb la signatura de Miss Daphne Kirkpatrick, especialitzada en afers hispànics, la situació política i el problema de la substitució del general Franco. Els amics de Londres fan un comentari al resum de premsa anglesa i afirmen: «L'objectiu dels catalans és la independència de la Nació Catalana dins la Confederació d'Estats Ibèrics Independents. Després d'un quart de segle de destrucció i de genocidi, hem d'unir-nos per a la Nova Renaixença i per a reconstruir Catalunya en tots els ordres: l'econòmic, el social, el polític, el cultural, el moral. Volem integrar la Nació Catalana a l'Europa Occidental. Volem l'alliberament dels catalans i fer d'ells un poble lliure, culte, benestant i progressiu, tant com ho puguin ser els altres petits pobles d'Europa: Dinamarca, Bèlgica o Suïssa».

● *Visión* (11 d'agost 1961), la revista americana que s'edita en castellà i que té especialment

C O M E N T A R I S

dedicada a la democràcia, pronostica que Espanya resoldrà, per a principis de l'any que ve, el problema de la successió de Franco: «Voltat d'un gran silenci diplomàtic, les principals potències occidentals, segons es diu en centres ben informats d'Europa, han estat insistint prop del generalíssim Franco perquè deixi resolt aquest problema. D'acord amb els centres esmentats, l'anunci d'una solució concreta a la qüestió de la successió, ja sigui triant al príncep Juan Carlos o al seu pare Don Juan, obriria les portes per a l'ingrés d'Espanya a l'Organització del Tractat de l'Atlàntic del Nord. Un observador ha dit amb tota franquesa que les potències occidentals estan preocupades pel fet que Franco ja té molts anys i podria desaparèixer repentinament. Tenen por que això podria crear una situació extremadament difícil, en moments en què la crisi internacional, en lloc de minvar va en augment, i quan els aliats occidentals han de poder comptar amb les bases i els recursos bèlics espanyols».

• Don Jaime de Borbon, duc de Segòvia, germà gran de Don Juan i també aspirant al tron d'Espanya, ha adreçat aquests dies una carta al general Franco exigint-li que reconegui al poble el dret de triar en la pau i la llibertat més absolutes el seu propi règim polític. Diu: «Davant del règim que heu instituit he guardat silenci sense manifestar mai cap judici. Per a molts, com per a mi, es tracta d'un règim provisional en espera de restablir el tron dels meus avantpassats. La guerra civil va motivar certa demora fins a la reconciliació del espanyols. Sempre he considerat, per tant, que aquesta era la missió primordial del règim transitori que presidiu. La seva prolongació no solament manté Espanya al marge de les hores crucials que viu el món, sinó que amenaça la reconciliació a la qual aspirem tots... La història ens jutjarà un dia a tots. I degut a què aspiro a un judici favorable, compleixo avui amb el deure de reclamar la llibertat per al poble espanyol i ho faig adreçant-me al que encara pot evitar que aquesta llibertat sigui reconquistada un dia entre els horrors d'un nou drama».

• Amb pocs dies de diferència han mort exiliats a Mèxic Joan Ventosa i Roig, ex-Conseller de la Generalitat de Catalunya durant la nostra guerra i destacat dirigent del moviment cooperativista català, i Llorenç Perramon i Playà, Membre del Consell Nacional Català, elegit en la Primera Conferència Nacional Catalana celebrada a Mèxic l'any 1953.

L'espanyolització de Mossèn Cinto.—*A Madrid han inaugurat un monument a mossèn Jacint Verdaguer. L'Ajuntament de la capital d'Espanya havia convocat un concurs ara ja nou anys, el va guanyar l'escultor català Miquel Oslé, i fins ara no l'han descobert als jardins del Retiro. L'afany d'espanyolitzar homes i coses de Catalunya continua d'un quan temps ençà perquè segons l'Alcalde botifler de Barcelona —Josep Maria de Porcioles i Colomer— «l'amor ha substituït Todi i és un fet indissoluble entre totes les terres d'Espanya». Així acabava el seu discurs de gràcies a la suposada representació del poble madrileny que ostentava l'anomenat Conde de Mayalde. Tots els oradors van parlar de la Pàtria. De la seva. I van decidir, ells tots sols, que Espanya també era la pàtria de Ramon Llull, el català de Mallorca, i d'Azarias March, el català del País Valencià. Endavant. A Catalunya, entre els catalans més conscients, aquesta conllevància no ja ni fred ni calor i més aviat indigna. Si el ministre franquista d'Educació diu que vol que sigui divulgada l'obra poètica original de Mossèn Cinto a les escoles castellanex, haurà de reconèixer que els primers que hi tenen dret són els alumnes de les escoles catalanes, dels instituts, i de la Universitat barcelonina, on l'idioma català ha estat proscrit d'ençà de l'ocupació militar espanyola de Catalunya. I, si vol ésser conseqüent i lògic, haurà de reconèixer el dret que tenen els catalans a tenir diaris i revistes en català, emissions radiofòniques i televisió i que l'idioma català pugui ser usat davant dels Tribunal de Justícia i en totes les manifestacions ciutadanes i culturals arreu de les terres de llengua catalana. Mentre aquest reconeixement dels nostres drets culturals no sigui un fet, poden anar fent monuments... Cap català conscient i digne no els agrairà.*

Presentats.—*Després d'haver «regalat» a Barcelona el seu Castell de Montjuïc, ara ens regalen el Monestir de Sant Cugat del Vallès. Efectivament, per al fatídic castell barceloní es va formar un Patronat el president del qual ha de ser, precisament, el Capità General de l'Exèrcit espanyol d'ocupació a Catalunya. Per a la conservació del Monestir de Sant Cugat també ha estat nomenat un Patronat, posat sota el control dels catalans col·laboracionistes i dels espanyols que figuren davant l'actual Diputació Provincial de Barcelona. De la mateixa manera que es va nomenar un altre Patronat per al foment del turisme al Monestir de Montserrat. Cap*

d'aquests Patronats no serveix de res. Només per a justificar un sou als delegats espanyols que, forçosament, han d'ocupar el lloc més vistós i més ben remunerat. I quan se tracta de les divises entrades pel turisme, totes han de passar a Madrid. En lloc de fer-nos presents de coses nostres, més valdria que retornessin a Catalunya tota la munió de coses que han passat al territori espanyol i a mans de corporacions oficials espanyoles, sense cap dret. El tresor bibliogràfic i artístic de Catalunya seria, encara, més voluós.

Una mena d'artistes catalans.—*El pintor abstracte Cuixart és un home que, quan va acabar la nostra guerra, tenia tretze anys. Va néixer de la jornada del grup titulat Dau al Set i ara és un artista que es cotitza en les grans exposicions i biennals d'Europa i Amèrica. Però segons ell mateix ha explicat a un redactor de la revista France Observateur (13 de juliol del 1961) no és pas ben bé un artista català i menys encara xovinista, sinó un artista espanyol de Catalunya, com n'hi ha d'altres. Cosa molt diferent d'ésser un artista català de veritat. Ell és espanyol, se sent molt espanyol i tot adorant Espanya troba que és un país dissortat on els artistes han d'emigrar així que poden obrir-se pas fronteres enllà perquè a Espanya no hi tenen vida. Recorda els casos de Picasso i de Joan Miró, com exemples eminents. El pintor Cuixart, doncs, com que quan va acabar la nostra guerra només tenia tretze anys i encara no sabia res de política, s'ha fet gran i no es fica en política i no sap ben bé perquè Picasso és antifranquista. Ell està per damunt d'aquestes coses, per bé que diu que es reserva les seves conviccions polítiques catalanes. Qui sap de quina mena són. Cuixart és un revolucionari de la pintura d'avui però no el ja revoltar l'opressió franquista de Catalunya ni la sotmissió dels catalans, ni la prohibició de les revistes d'art en català, ni el fet que les conferències sobre temes artístics catalans s'agin de donar en llengua forastera. Què en farem de tenir uns artistes que signen en català les seves obres si no se senten catalans de veritat i no s'interessin poc ni molt per les tragèdies del nostre poble? Si per cas, seran com qualsevol Salvador Dalí, tan ben peixat pel franquisme, declaradament franquista ell mateix i homenatjat pels franquistes del seu poble —Figueres— amb banderes espanyoles i curses de braus.*

IIa. CONFERENCIA NACIONAL CATALANA

INFORME DEL CONSELL EXECUTIU DEL C. N. C.

LES Delegacions del Consell Nacional Català als països d'Europa i Amèrica han col·laborat, en la mesura de les respectives possibilitats, a la missió encomanada per la Primera Conferència Nacional Catalana del 1953.

A l'interior dels països de llengua catalana que viuen sotmesos a l'actual règim dictatorial espanyol, l'actuació ha estat de més perill per la vigilància constant de la policia franquista i per les condicions especials en què es troben els Membres del Consell, obligats a treballar utilitzant altres noms d'entitats i organitzacions, tolerades pel règim o clandestines, per tal d'evitar la repressió directa i per al millor desenvolupament del programa de treball prèviament elaborat a base de poder comptar amb la col·laboració de simpatitzants o d'agrupaments on els nostres Consellers actuen seguint les directrius establertes per a crear un clima de convivència entre els diversos sectors de la democràcia catalana tot preparant les condicions que hauran de permetre la constitució d'una Aliança Nacional, tal com assenyala la Declaració Política aprovada l'any 1953.

La policia franquista ha aconseguit reunir bona part dels Documents internacionals del C.N.C. i els presenta com una prova delictuosa als detinguts que sospita que poden ser Membres o Col·laboradors simpatitzants del nostre moviment. Sortosament, mai no ha pogut acusar cap dels Consellers de l'Interior i les activitats han seguit desenvolupant-se sense grans entrebancs. Els enllaços que els amics de l'interior han establert i multiplicat amb el Consell Executiu ens permeten de poder comptar amb una xarxa de comunicacions i el contacte constant amb els germans de l'interior de totes les terres catalanes. I també hem estat de sort amb els Enllaços perquè cap d'ells no ha estat descobert fins ara. Els exemplars de Documents internacionals del C.N.C. que té la policia franquista provenen d'algunes Representacions diplomàtiques pro-franquistes d'Organismes Internacionals i de la distribució directa feta per correu a organismes i persones representatives o significades de l'interior, algunes de les quals sabem que han lliurat aquells documents a la policia. Però el Consell Executiu cada dia compta amb més amics i simpatitzants que li fan arribar informacions polítiques, fulls clandestins i tota mena de propaganda nacional. I el Consell Executiu pot fer arribar a l'interior el seu Servei d'Informació mensual, premsa, documents inter-

VIII

Les activitats de les Delegacions d'Europa i Amèrica

nacionals i milers de fulls clandestins i altre impressos que li són encarrregats des de Barcelona mateix per tal d'eludir els perills que comporta la utilització d'imprentes clandestines.

La tasca realitzada pel Delegat Permanent del Consell Nacional Català a la Unió Federalista de Nacionalitats Europees ha estat d'una gran eficàcia i valorada com cal. Una prova del que diem és el fet d'haver estat elegit i reelegit el nostre Delegat Permanent —conseller Josep Maria Batista i Roca— per a una Vicepresidència de la Unió i Cap d'una de les Comissions de Treball. L'adhesió del C.N.C. a la Unió Federalista ha permès una major difusió de la nostra causa nacional entre el centenar d'agrupaments nacionals i de minories europees i a través de la mateixa Unió i per mitjà del seu Secretariat ha estat possible de divulgar els problemes actuals del nostre poble sota el règim totalitari espanyol de torn.

Les Delegacions del C.N.C., formades per Consellers elegits en la Primera Conferència i per Consellers designats, provisionalment, pel Consell Executiu, a proposta d'una Delegació o de diversos Consellers, han fet acte de presència en ocasions que ens permetien de fer sentir la veu dels catalans lliures davant d'assemblees i congressos nacionals o internacionals, davant les corporacions públiques i els governants de la respectiva jurisdicció territorial. Cada vegada que un organisme filial de les Nacions Unides ha celebrat una reunió, les Delegacions del C.N.C. han presentat Documents especials i han repartit còpies entre els Delegats. En congressos culturals, econòmics i socials s'han presentat informes especials sobre la situació dels

catalans sota la dictadura franquista. I el Consell Executiu, directament o a través de les seves Delegacions, ha presentat documents de l'interior i informes complementaris a totes les assemblees pro-amnistia que s'han celebrat arreu del món.

El Consell Executiu i les Delegacions del Consell Nacional Català s'han sumat fraternalment i amb esperit patriòtic a les iniciatives d'altres sectors del moviment democràtic català, sense tenir en compte d'on procedien, políticament o socialment, els seus promotors. El Consell Executiu, en canvi, ha aconseguit reunir entorn de la seva signatura de determinats documents internacionals a diversos agrupaments socials, culturals i econòmics que han reforçat així la denúncia contra el règim franquista i han evidenciat l'esperit de convivència que anima el nostre moviment democràtic de reivindicació nacional catalana i l'afany de col·laboració en la lluita contra l'enemic comú.

Diverses Delegacions del Continent Amèrica han desenvolupat una activitat persistent relacionada amb la divulgació dels Serveis d'Informació del Consell Executiu i del seu Servei de Premsa. Cal esmentar, entre les més actives, les Delegacions de l'Uruguai, Argentina, Brasil, Centre Amèrica, Cuba; i a Europa: Anglaterra i França.

La política de discòrdia practicada per certs elements de l'exili entestat en atribuir-se representacions institucionals, han desorientat sovint alguns dels nostres propis amics i col·laboradors, la qual cosa ha fet perdre un temps precios i ha malmès alguns treballs en curs d'execució. Però al cap de pocs dies, tothom ha pogut comprovar que els sembradors de la discòrdia eren incapaçs fins i tot de realitzar amb constància la seva pròpia política migradament regionalista, tot emparant-se en uns càrrecs de fa molts anys caducats. I aquells catalans de bona fe que havien fet un parèntesi en la seva activitat patriòtica en espera d'orientacions alienes i dels anunciats revifaments institucionals, han confessat el seu desencís i els més conscients i abnegats han retornat a la feina en mala hora suspesa. Han estat molt pocs els que, després de l'engany, han restat al marge de les nostres activitats o s'han tancat a casa, amargats de la discòrdia i de la pràctica de les males arts polítiques. Les circumstàncies en què vivim fan encara més condemnable el foment de la discòrdia i la inactivitat dels que es consideren els pares de la Pàtria d'una manera perpètua.

Escolteu les emissions
HORA CATALANA

de

Maria Dolores Bargalló
X.E.S.M. 1470 kilocicles
de 2/4 de 9 a les 9
del vespre
De dilluns a dissabte